

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Taon XXXVI Blg. 4
Pebrero 21, 2005
www.philippinerevolution.org

Editorial

Labanan ang mga pasistang hakbang ng rehimeng US-Arroyo

May maisasangkalan na naman ang rehimeng Arroyo para buhayin ang mga hakbanging sumisikil sa mga kalayaang sibil. Ang tatlong magkakasunod na pambo-bomba sa mga syudad ng General Santos, Davao at Makati noong Pebrero 14 na ikinamatay ng di kukulangin sa 10 katao at ikinasugat ng ilampung iba pa ay ginagamit ngayong dahilan kung bakit kinakailangan umanong magpatupad ng mas mabagsik na hakbang laban sa terorismo.

Itinutulak ngayon ng rehimeng Arroyo ang mga pasistang panukala tulad ng National ID System, pang-aaresto nang walang mandamyento, pagkukulong nang hanggang 30 araw kahit walang nakasampung mga kaso, *wiretapping* at iba pang paraan ng *electronic surveillance* at pagpaparehistro ng mga *subscriber identification modules* o SIM ng mga *prepaid subscribers* ng mga serbisyo sa *cell-phone*. Ito rin, sa kalahatan, ang mga hakbanging bigong itinulak noon ng rehimeng Ramos at Estrada.

Ang pag-aapruba sa mga panukalang ito, na malaon nang nakasalang sa kongreso at senado, ay tinukoy ng Malacañang na mga prayoridad sa ha-

Mga tampok sa isyung ito...

33 sundalo, patay sa mga opensiba ng BHB
PAHINA 3

Sabwatang Arroyo-Marcos-Akbayan
PAHINA 5

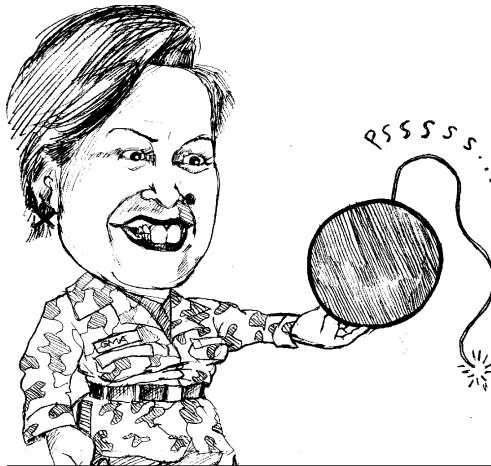
Makauring tunggalian sa Hacienda Luisita
PAHINA 9

rap ng diumano'y lumalalang banta ng terorismo.

Nais gamitin ng rehimeng Arroyo ang mga pasistang hakbangin para sa walang rendang pagsupil sa anumang tangkang paglaban sa paghahari nito. Kating-kati na ito sa buong-bwelong paggamit ng kamay na bakal laban sa sinumang tumututol sa anti-mamamayang mga patakaran ng rehimen tulad ng pagpapataw ng mga dagdag na buwis at ganap na pagpapaubaya ng pambansang patrimonya sa mga dayuhan sa pamamagitan ng Mining Act of 1995.

Ibayong pandarahas ang haharapin ng masang manggagawa sa kanilang paggigiit ng karapatang tumanggap ng nakabubuhay na sahod, magtamasa ng makataong kalagayan sa paggawa, mag-organisa, magwelga at tumanggap ng iba pang nararapat na benepisyo; ng masang magsasaka sa kanilang pakikibaka para sa tunay na reporma sa lupa; at ng mga propesyunal at iba pang panggitnang pwersa sa kanilang pakikipaglaban para sa makatarungang sweldo, seguridad sa trabaho at iba pang karapatan.

Ang pagsikil ng rehimeng Arroyo sa mga kalayaang sibil ng ma-

Layunin ng lahat ng ito na pataasin pa ang antas ng kontra-rebolusyonaryong digma, durugin ang anumang pagtutol sa ibayong paniniil ng mga pasistang armadong pwersa ng estado

mamayan ay pinapalakpakan ng amo nitong imperyalista dahil umaalinsunod ito sa internasyunal na kampanyang "anti-terorista" ng gubyernong Bush. Para suhayan ito, pinangakuan ang papet na gubyerno ng dagdag na ayudang militar.

Kasabay ng pagyurak ng rehimen sa mga demokratikong karapatan, nag-iibayo naman ang interbensyong militar ng US. Sa ngayon, ginagamit ng US ang mga magkasanib na pagsasanay at ang umano'y mga *humanitarian mission* para dagdagan nang dagdagan ang mga armadong tropang Amerikano na kumikilos sa loob ng Pilipinas. Titindi rin ang pang-eespiya

di lamang ng mga lokal na ahen-syang paniktik kundi maging ng US.

Layunin ng lahat ng ito na pataasin pa ang antas ng kontra-rebolusyonaryong digma, durugin ang anumang pagtutol sa ibayong paniniil ng mga pasistang armadong pwersa ng estado at supilin ang anumang paglaban sa mga dagdag na pahirap ng rehimeng Arroyo at ng amo nitong imperyalista, ng mga higanteng monopol-yong korporasyon, ng malalaking burges kumprador at panginoong maylupa.

Sa kanayunan kung saan matalagal nang naghahari ang batas militar, dadami ang mga kaso ng pananalbeyds, arbitraryong pang-aaresto at panghahalughog at walang taning na detensyon.

Sa harap ng gayong malaking banta sa pinakabatayang mga karapatan ng mamamayan, kailangan nilang magbigkis upang ilantad at tutulan, sansalain o tuluyan nang pigilin ang planong pagpapakawala ng rehimeng Arroyo ng terorismo ng estado sa buong kapuluan. Walang sasantuhin ang mga pasistang panukala ni Arroyo sa mga kumikilos nang ligal o iligal, hayag o lihim, armado at di armado. Tanging ang nagkakaisang lakas ng mamamayan ang makapipigil sa binabalak na walang pakundangang paglapastangan sa kanilang mga karapatan. AB

Taon XXXVI Blg. 4 Pebrero 21, 2005

Ang *Ang Bayan* ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray at Ingles.

Maaari itong i-download mula sa Philippine Revolution Web Central na matatagpuan sa:

www.philippinerevolution.org

Tumatanggap ang *Ang Bayan* ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikau-unlad ng ating pahayagan. Maaabot kami sa pamamagitan ng email sa: angbayan@yahoo.com

Nilalaman

Editorial

Pamagat ng editorial 1

Matatagumpay na TO

Sa Compostela Valley at Isabela 3

Sa Southern Tagalog at Catanduanes 3

Tatlong sundalo, pinatay ng ex-NPA 4

Mga tagapagsalita ng rehimen 5

Sabwatang Arroyo-Marcos-Akbayan 5

Maniora ng mga magnanakaw 6

Mga manggagawa sa agrikultura 7

Tunggalian sa Hacienda Luisita 9

Pagdamay, pakikiisa, paglaban 11

Sa ibayong dagat

Iran, isusunod na? 12

'Outposts of tyranny' 12

Batas militar sa Nepal 13

Armadong pakikibaka sa Colombia 13

Ang *Ang Bayan* ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

33 sundalo, napatay sa mga opensiba sa Compostela Valley at Isabela

A abot sa 33 sundalo ng Philippine Army ang napatay sa dalawang magkahiwalay na taktikal na opensiba ng mga Pulang mandirigma sa Compostela Valley at Isabela nitong Enero at Pebrero. Nasugatan naman ang 43 tropa ng guberno.

Kabaligtaran ito ng mga ulat na ipinaabot ng reaksyunaryong militar sa midya.

Sa Compostela Valley. Tahasang kasinungalingan ang sinasabi ni Maj. Gen. Samuel Bagasin, hepe ng 4th Infantry Division ng Philippine Army, na 14 na kasapi ng BHB ang napatay ng kanyang mga tau-

han sa isang labanan sa Mt. Diwalwal sa Compostela Valley noong Pebrero 5. Inilantad ito ni Kasamang Rigoberto Sanchez, tagapagsalita ng Merardo Arce Command (MAC) ng BHB sa Southern Mindanao. Ayon sa MAC, binabaligtad ng militar ang tunay na pangyayari upang pagtakpan ang mga kabigu-

Mga taktikal na opensiba sa Southern Luzon

Southern Tagalog. Tatlong magkakahiwalay na taktikal na opensiba ang halos magkasabay na inilunsad ng mga Pulang mandirigma ng rehiyon nitong Pebrero 18. Sa Occidental Mindoro, matagumpay na tinambangan ng mga Pulang mandirigma ang mga tropa ng 16th IB sa Barangay Ligang, Mamburao. Dalawang sundalo ang napatay at lima ang nasugatan. Agad na sumaklolo ang PNP ngunit ligtas nang nakaatras ang mga gerilya. Hinagisan naman ng granada ng mga Pulang mandirigma ang Camp Guillermo Nakar, hedkwarters ng Southern Luzon Command sa Lucena City. Sa Barangay Kahil, Calaca, Batangas, sinalakay ng mga Pulang mandirigma ang isang detachment ng militar.

Catanduanes. Apat na pulis ang napatay at pito ang nasugatan sa dalawang magkahiwalay na taktikal na opensiba nitong Pebrero 14 sa Virac, Catanduanes. Ang opensiba ay isinagawa ng mga mandirigma sa ilalim ng Nerissa San Juan Command ng BHB.

Bandang alas-7 ng umaga nang salakayin ng BHB ang tsekpoyn ng PNP Aviation Security Command (AVSECOM) sa Virac Airport sa Barangay San Isidro, Virac, Catanduanes. Nasamsam nila sa dalawang napatay na tropa ng AVSECOM ang isang M16 at isang pistolang 9 mm.

Dalawang pulis pa ang napatay at pito ang nasugatan nang maganap ang pangalawang labanan bandang 7:30 ng umaga sa Barangay Pumiton. Tinambangan ng BHB ang mga pulis na sasaklolo sana sa mga tropa ng AVSECOM. Malubhang nasugatan si Sr. Supt. Gorgonio Rosero, hepe ng PNP sa Catanduanes, na siyang nanguna sa pwersang reimporsment.

ang natamo nito sa mga labanan.

Walang napatay o nasugatan man lamang sa mga Pulang mandirigma sa labanang naganap sa araw na iyon, ayon sa MAC. Katunayan, limang tropa ng Philippine Army ang napatay sa labanang iyon sa Mt. Diwalwal. Bandang alas-9 ng umaga noong araw na iyon, tinambangan ng mga mandirigma ng Ruperto Tuyac Command (RTC) ang 48-kataong platun ng 36th IB sa Sityo Pulang Lupa, Barangay Ngan, Mt. Diwalwal. Mahigit 40 sundalo rin ang nasugatan.

Nakasamsam ang mga Pulang mandirigma ng isang masinggang M60 na may 2,500 bala, isang M16, ilang bakpak at isang mapa na nagpapakita ng saklaw ng operasyong militar.

Bago ang ambus, isang tim ng

RTC ang naglunsad ng isang aksiyong militar at isang sundalo ng 36th IB ang napatay.

Sinabi ng MAC na ang 36th IB at lahat ng mga nakadeploy na yunit noon at ngayon ay pawang nagsisilbing protektor ng interes ng mga dayuhang nagmimina sa Mt. Diwalwal.

Bunga ng mga atake ng BHB, kinansela ni Arroyo noong Pebrero 10 ang nakatakdang pagdalaw niya sa komunidad ng mga minero sa Mt. Diwalwal. Kasabay nito, pinaatras ang pwersa ng 36th IB sa erya at pinalitan ng ibang yunit.

Sa Isabela. Aabot sa 27 ang napatay na mga tropa ng Charlie Company ng 45th IB nang tandingan sila ng mga Pulang mandirigma noong Enero 24 sa Sityo Kaya-ngading, Dicamay Uno, Jones, Isabela. Taliwas ito sa pahayag ni Brig. Gen. Napoleon Malana, hepe ng 502nd IBde, na tatlo hanggang sampung kasapi ng BHB ang napatay samantalang walang pinsalang natamo ang reaksyunaryong militar.

Ayon sa ulat ni Victor Servidores, tagapagsalita ng Fortunato Camus Command (FCC) ng BHB-Northeastern Luzon, mula kalagitnaan ng Enero ay naglulunsad na ng malawakang operasyong militar ang 45th IB sa mga bayan ng Jones, Echague at San Guillermo. Natukoy nila ang presensya ng isang platoon ng Benito Tesorio Command ng BHB na naglulunsad ng kampanyang masa laban sa malawakang pagtotroso sa Forest Region ng Isabela. Noong umaga ng Enero 24, isang platoon ng Philippine Army ang humiwalay sa dalawa pang platoon na nanghahalughog ng mga bahay sa Barangay Dicamay Uno.

Dahil sa maagap at tuluy-tuloy na pagpasa ng impormasyon ng mga taumbaryo tungkol sa kilos ng kaaway, madaling nakapagtanda at

Tatlong tropa ng militar, pinatay ng dating mandirigma ng BHB

Tatlong tropa ng 80th IB ng Philippine Army ang pinagbabaril hanggang sa mapatay ng dating Pulang mandirigma na si Armando dela Cruz noong Enero 28 sa Sityo Angelo, Barangay Lumutan, Tanay, Rizal. Nangyari ito habang nasa kalagitnaan ng kanilang operasyong militar ang mga sundalo. Nakilala ang tatlong pinatay na sina Cpl. Lacambra, PFC Morales at PFC Jobelado.

Si dela Cruz ay mapayapang namumuhay sa kanilang lugar nang siya ay pwersahang pasukuin ng militar noong 2003. Ginawa siyang giya sa mga operasyong militar laban sa BHB. Labag ito sa kanyang kagustuhan dahil nagdudulot lamang ng kapinsalaan sa buhay at kabuhatan ng mga magsasaka at katutubo ang mga operasyong militar na ito, ayon kay Armando "Ka Ruben" Guevarra, tagapagsalita ng Narciso Antazo Aramil Command (NAAC) ng BHB-Rizal.

Labis din ang pang-aabusong dinanas ni dela Cruz sa kamay ng mga abusadong militar sa pangunguna ng kanyang *handler* na si Cpl. Lacambra. Dahil dito, nagpasya siyang tumakas. Binaril niya ang tatlong sundalo nang isama siya sa operasyon at agad siyang umugnay sa BHB, bitbit ang mga armas ng tatlong tropa. Sa ngayon ay nasa pangangalaga siya ng BHB at nasa teritoryong saklaw ng demokratikong gubyernong bayan, ligtas sa operasyon ng militar.

Ayon sa NAAC, ang pagpatay ni dela Cruz sa tatlong elemento ng militar ay patunay na bigung-bigo ang AFP sa layunin nitong kabinigin ang mga damdamin at isipan ng mamamayan. AB

nakapagpusisyong ambus ang mga Pulang mandirigma. Bandang alas-7 ng umaga, nakita nila sa pamamagitan ng teleskopyo ang platoon ng militar na papalapit sa kanilang pinipwestuhang magubat na lugar. Ilampung minuto pa at nagsimula ang labanan. Sa unang bugso ng mga putok, agad na napatay ang 12 sundalo.

Tumagal nang isa't kalahating oras ang labanan. Sumaklolo ang dalawa pang platoon na nagpaulan ng mga bala ng riple at mortar sa pusisyon ng BHB. Dumating din ang dalawang eroplanong OV-10, isang helikopter na MG-520, isang helikopter na Huey at dalawang *armed personnel carrier*. Ngunit hu-li na ang mga ito dahil nakaatras na ang mga Pulang mandirigma nang walang kaswalti.

Sa kabilang banda, iniulat ng militar na marami silang napatay na mga gerilya. Gayunpaman, hindi nila naitago sa mamamayan ang 27 bangkay ng mga sundalo na hinakot ng mga helikopter, bukod pa sa mga sugatan.

Mga karahasang militar. Sa galit ng militar sa natamo nilang kabiguan sa kamay ng BHB, nagtanim sila ng mga *self-detonating land mine* sa palibot ng lugar na pinaglabanan.

Dinahas at pinagbantaan ng mga militar ang ilang residente ng Barangay San Isidro, Jones dahil nagtatago umano ang mga ito ng ilang babaeng mandirigma ng BHB.

Pwersahan ding ginamit na giya ng militar ang isang bata para sa kanilang operasyon, ayon sa FCC. AB

NAHRA, RPA-ABB

Mga tagapagsalita ng pasistang rehimen

Daig pa ng Negros Alliance of Human Rights Advocates (NAHRA) ang AFP sa pagkakalat na nagrerekrut ang BHB ng mga batang mandirigma. Ayon sa NAHRA, aabot umano sa 13-18% ng mga Pulang mandirigma ay mga bata, at kabilang umano sa mga ito ang mga walong taong gulang.

Nitong Pebrero, katuwang ng inutil na Commission on Human Rights, Philippine Human Rights Information Center, Philippine Army, Philippine National Police at iba pang pasistang ahensya ng reaksyunaryong gubyerno, inilabas ng NAHRA ang resulta ng umano'y pnanaliksik nito tungkol sa mga batang mandirigma ng Bagong Hukbong Bayan.

Nakalululang 20-25% umano ng kabuuang rekrut ng BHB ay mga menor de edad!

Labis na ang desperasyon ng nagkukunwang mga tagapagtanggol ng karapatang-tao na siraan ang rebolusyonaryong kilusan. Tahasan na silang nakikiapid sa numero unong tagalabag sa karapatang-tao. Sukdulan ang pagkamuhi sa kanila ng rebolusyonaryo at luma-labang mamamayan, kabilang ang mga bata, na malaon nang dinadahas at sinusupil ng reaskyunaryong estado.

Mabilis na nakikoro ang bandidong RPA-ABB sa mga "natuklasan" ng NAHRA. Ayon kay Carapali Lualhati, punong kumander ng RPA-ABB, ang BHB lamang ang gumagamit ng mga batang sundalo. At kailan ba naging awtoridad sa usapin ng karapatang-tao ang mga kriminal na bandido? Kailan pa sila naging tagapagsalita ng mamamayang biktima ng kanilang pangingikil at pagnanakaw?

Malaon nang naglantad ang grupitong ito bilang mga mumurahing galamay ng reaksyunaryong gubyerno at nabubuhay na lamang sa mga mumong itinatapon ng rehimen at mga kriminal at kontra-rebolusyonaryong aktibidad sa ngalan ng "kasunduang pangkapayapaan."

Pinatutunayan ng dalawang impostor na grupong ito ang pinatinding kampanyang saywar ng rehimen ng Arroyo laban sa rebolusyonaryong kilusan. Marapat lamang na ilantad ang kanilang mga kasinungalingan. **AB**

Sabwatang Arroyo-Marcos-Akbayan

Katarungan para sa mga biktima ng batas militar, hinaharang sa kongreso

Kung hindi lalabanan ang mga pakana ng rehimen ng Arroyo at sabwatang Marcos-Akbayan sa Kongreso, tuluyan nang mapagkakaitan ng katarungan ang libu-libong biktima ng batas militar.

Marapat lamang ang maring pagtuligsa ng Samahan ng mga ex-Detainee Laban sa Detensyon at para sa Amnestiya (SELDA), organisasyon ng mga dating bilanggong pulitikal, si Loretta Ann Rosales ng partidong Akbayan at ang pinamumunuan nitong Committee on Civil, Political and Human Rights ng Kongreso dahil sa pagtutulak nito ng House Bill 3315.

Sa pamamagitan ng panukalang batas na ito, binabago ni Rosales ang depinisyon ng pagiging biktima ng batas militar upang matanggal ang nakararami sa listahan ng mga marapat bigyan ng kumpensasyon.

Ang panukala ni Rosales ay kontra-karapatang-tao at hindi kumakatawan sa mga interes ng mga biktima ng batas militar, ayon kay Marie Hilao-Enriquez, pangkalahatang kalihim ng SELDA.

Kung masusunod si Rosales, ang bibigyan lamang ng kumpensasyon ay yaong mga naging biktima habang "mapayapang nagtataguyod ng kanilang mga karapatang sibil at pulitikal". Tahasan nitong ipinupwera ang mga biktima ng lumahok sa armadong pakikibaka o iba pang anyo ng paglaban na posibleng sabihing hindi mapayapa

sa panahon ng diktadura.

Gusto rin ni Rosales na bumuo ng isang "independyenteng lupon" para sa pagbabayad-pinsala sa mga biktima. Sa kanyang panukala, sadyang binabalewala ni Rosales ang halos 10,000 biktima ng batas militar na pinamunuan ng SELDA na nanalo sa *class action suit* sa US Federal Court sa Hawaii noong 1993. Sa kasong ito, iginawad ang \$1.2 bilyon sa mga biktima ng tortyur, pamamaslang at pagdukot na responsibilidad ng diktador na si Ferdinand Marcos.

Binabalewala at nilalabag ni Rosales ang Comprehensive Agreement on Respect for Human Rights and International Humanitarian Law (CARHRIHL), partikular ang Bahagi III, Artikulo 5 na nagsasagad na "Nirerespeto at sinusuportahan ng dalawang panig ang mga karapatan ng mga biktima ng mga paglabag sa karapatang-tao noong panahon ng rehimeng Marcos, nang may konsiderasyon sa pinal na hatol ng US Federal Court System sa kaso laban kay Marcos..."

Sa panukala ni Rosales, muling sasailalim ang mga biktima sa masalimuot at matagal na proseso ng pagbibigay ng mga apidabit at dokumento upang patunayan ang mga paglabag na dinanas nila sa ilalim ng batas militar.

Malala pa, nais ni Rosales na Malacañang ang humirang sa tatlo sa limang myembro ng kanyang "independyenteng lupon". Isang retiradong hukom ng Korte Suprema ang mamumuno, at hihirangang myembro ang pinuno ng Commission on Human Rights at ang Secretary of Justice. Kalamansi ito sa sugat ng mga biktima, kung tutuusin, dahil dati nang minamaniobra ng rehimeng Arroyo na ibulsa nito ang nakaw na yaman ng mga Marcos, sa halip na ipambayad bilang danyos.

Labis na galit ang nadarama ng mga biktima ng batas militar sa pa-

Maniobra ng mga magnanakaw

Kasabay ng mga maniobra ng Akbayan sa kongreso, pilit na pinagbabangga ng rehimen ang interes ng mga magsasaka na umano'y mga benepisyaryo ng Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP) sa makatarungang paggigiit ng mga biktima ng batas militar. Nakasaad sa kasalukuyang reaksyunaryong batas na lahat ng nakaw na yamang makukuha sa pamilyang Marcos ay gagamitin para sa huwad at maka-asenderong CARP.

Sa isang pahayag, kinundena ng Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) at PAMALAKAYA ang kontra-magsasaka at kontra-karapatang-taong maniobra ng rehimeng Arroyo. Ayon sa KMP, ginagamit ng mga Marcos at mga kroni nilang katulad ni Danding Cojuangco ang maka-asenderong CARP upang makapanumbalik sa poder. Anumang pagsusuhay sa batas na ito ay tahasang sumasagasa sa kabu-hayan at karapatan ng milyun-milyong magsasaka. Nanawagan naman ang SELDA na kagyat nang ipagkaloob sa mga biktima ang buong halaga.

Sa samutsaring maniobra ng reaksyunaryong estado upang pabalalin kundi man tahasang sagkaan ang proseso ng indemnipikasyon, pinangangambahan ng maraming biktima na nagagastos o nawawal-das na ang \$683 milyon. Ayon kay Arroyo, may bahagi na itong nagastos sa "reporma sa lupa." May mga nagsasabing kinunan din ito ni Arroyo ng panggastos sa nakaraang eleksyon.

Dagdag sa lahat ng ito, nagpahayag ng labis na kagalakan si Imelda Marcos sa pinakahuling desisyon sa korte sa US noong Pebrero 4. Ayon sa 9th US Circuit Court of Appeals, hindi maaaring baligtarin ng mga korte sa US ang desisyon ng Korte Suprema ng Pilipinas noong 2003 na nagbigay-kontrol sa guberno sa \$683 milyong nakaw na yaman ng mga Marcos. [Ang desisyon ng 9th US Circuit Court of Appeals ay inilabas bilang tugon sa apila ng mga biktima ng batas militar (na nagsampa at nanalo sa kaso sa Hawaii) sa isang mababang korte sa US na baligtarin ang desisyon ng Korte Suprema.] Nagbigay ito kay Imelda Marcos ng tulak na makipagkasundo kay Arroyo hinggil sa hatian sa nakaw na yaman.

Matatandaan na noong 1993, nakipagkasundo ang rehimeng Ramos sa mga Marcos sa pamamagitan ng Presidential Commission on Good Government. Ayon sa kasunduan, magkakaroon ng 75-25 hatian sa mga nakaw na yaman ng mga Marcos, pabor sa rehimen. Subalit kapalit nito, hindi masasampahan ng mga kasong kriminal at sibil ang mga Marcos sa mga kasalanan nila sa sambayanang Pilipino. Pinawalambisa ng Korte Suprema ang kasunduang ito. **AB**

nukala ni Rosales. Sa kabilang panig, tuwang-tuwa naman ang mga Marcos dahil malamang na mabawasan nang mabawasan ang halagang ibabayad nila. Palabo na nang palabo ang pag-asang magawaran ng katarungan at indemnipikasyon ang mga biktima ng tortyur, pagpaslang, pagkawala at iba pang

paglabag sa karapatang-tao sa panahon ng batas militar. Kung titingnan ang kasalukuyang antas na inabot ng mga hakbang ng pamahalaan hinggil sa kaso ng mga biktima, masalimuot at dadaan pa sa maraming butas ng karayom ang paglaban ng mga biktima at ng kanilang mga kapamilya. **AB**

Kalagayan ng mga manggagawang bukid sa buong kapuluan

May tinatayang 13 milyong manggagawang agrikultural sa buong bansa. Sila ay mga magsasakang lubusang umaasa sa pagbebenta ng lakas-paggawa sa kanayunan para mabuhay.

Kawalan ng lupang masasakang pangunahing dahilan ng pagdami ng bilang ng mga manggagawang agrikultural. Ito ang kalagayan ng 75% ng mga magbubukid. Dahil dito, napipilitan silang magbenta ng kanilang lakas paggawa o pumasok sa iba't ibang uri ng trabaho.

Mayroong dalawang klasipikasyon ng mga manggagawang agrikultural: ang tradisyunal o yaong mga maralitang magsasaka at mababang panggitnang magsasaka na kulang ang kita mula sa pagsasaka kaya nagbebenta ng kanilang lakas paggawa sa mga panginoong maylupa o mayamang magsasaka. Matatagpuan sila sa mga palayan, maisan, niyugan, gulayan, tabakuhan at maging sa mga asyenda at plantasyon ng mga tanim na pang-eksport (tubo, pinya, saging at iba pa) na nagtataglay ng ilang modernong kagamitan.

Ang mga tradisyunal na manggagawang bukid ang bumubuo ng 95% ng mga manggagawang agrikultural sa buong bansa. Ito'y dahil sa kalakhan ay atrasado pa rin ang mga kagamitan sa agrikultura. Hindi namumuhunan ang malalaking kumprador at panginoong maylupa sa mga modernong kagamitan tulad ng *harvester combine* (makinang pang-ani at panggiik ng butil tulad ng palay) dahil sobra-sobra naman ang bilang ng mga manggagawang bukid na maaari nilang upahan sa napakamurang halaga.

May maliit na bilang (5% ng kabuuan) na matawag na modernong manggagawang bukid. Konsentrado sila sa malalaking as-

yenda at mga kapitalistang sakan tulad ng mga plantasyon ng pinya at saging na kalakha'y pag-aari ng mga dayuhang korporasyon sa agrikultura o mga kasosyo nilang malalaking burgis kumprador at panginoong maylupa.

Sila yaong gumagamit ng mga makabagong kagamitan tulad ng traktora at mga sasakyang panghakot. Nagiging regular din silang manggagawa sa mga iluhan (gilingan ng tubo) at bodega ng mga produktong agrikultural.

Bunga ng lumalalang panlipunang krisis, palaki rin nang palaki ang suliranin ng kawalan ng hanapbuhay sa kanayunan. Kung mayroon mang hanapbuhay, sadyang napakababa ng sahod. Mababa na nga ang itinatak-dang arawang sahod ng mga *regional wage board* para sa mga manggagawang agrikultural (mula P135 sa Western Visayas hanggang P222 sa Northern Mindanao), binabarat pa ito lalo ng mga panginoong maylupa at burgis kumprador. Halimbawa, ayon sa Unyon ng mga Manggagawa sa Agrikultura o UMA, sa mga palayan at niyugan ng Mindoro Occidental at iba pang lugar sa Southern Tagalog ay umaabot lamang sa P70 hanggang P80 ang arawang sahod. Sa Cagayan Valley, ang karaniwang arawang sahod ay P70 at sa Samar ay P50 lamang.

Sa mga tubuhan sa Eastern Visayas, P80 ang bayad sa isang pamilya pa-

ra sa isang araw na pagtatrabaho. Sa Hacienda Luisita, kung saan P190 dapat ang arawang sahod, may mga pagkakataon na P9.50 na lamang ang naiuwing sahod ng mga manggagawa matapos ang isang linggong pagtatrabaho dahil sa dami ng kinakaltas sa kanila ng kumpanya.

Sarisari rin ang mga instrumento ng panlilinlang ng mga asendero at burges kumprador para lalong pigain ang mga manggagawang bukid at pagkaitan sila ng kanilang mga karapatan.

Sa panahon pa lamang ng diktadurang Marcos, pinataas ang balwasyon ng mga lupa para mahirapan ang benepisyaryo umano ng reporma sa lupa ng rehimen na mabayaran ang hinuhulugang lupa. Ang kinalabasan ay 2% lamang ang nakapagkumpleto ng hulog. Ang kalakhan ay nanatiling walang lupa at baon sa utang.

Mas marami pang binalangkas na paraan ng panloloko sa masang magsasaka ang sumunod na rehimeng Aquino. Nariyan ang huwad na Comprehensive Agrarian Reform Law at ang Stock Distribution Option (SDO) nito kung saan namumudmod ng walang halagang mga sapi sa mga manggagawang bukid ang mga panginoong maylupa at burges kumprador para palabasing kasosyo sa asyenda ang mga manggagawang agrikultural nang gayo'y makaiwas sa reporma sa lupa. Pinahihintulutan din ang *lease-back agreement* kung saan pag-aari umano ng estado ang malalawak na lupaing tinatamnan ng saging, pinya at iba pa subalit pinaupahan naman at pinakokontrol sa malalaking agro-korporasyong dayuhan nang hanggang 75 taon.

Partikular sa mga tubuhan at pagawaan ng asukal, nariyan ang Sugar Development Fund, kung saan bukod sa paunang kapital na P20 milyon ay nangongolekta ng P5 kada *picul* mula sa mga asende-

Sa lahat ng ito, ang bumabalik ng pinakamabibigat na pasanin ay ang mga magsasaka at manggagawang bukid. Sila ang dumaranas ng malawakang pagtatanggal sa trabaho. Dinudurog ang kanilang mga unyon at ibayo silang dinadahas.

ro para matustusan ang rekrutment ng CAFGU at makapagpatayo ng mga detatsment sa mga asyenda upang supilin ang paglaban ng mga manggagawang bukid. Nariyan ang Sugar Amelioration Act of 1991 (RA 6982) at ang kaakibat nitong Sugar Amelioration Fund na nagbabasura sa usapin ng reporma sa lupa at nag-oobliga na lang sa mga asendero na maglaan ng pondo para umano maibsan ang kahirapan ng mga manggagawang bukid at maralitang magsasaka sa mga tubuhan. Bukod sa ipinagkakait sa kanila ang karapatan nila sa lupa, ang pondong inilalaan sa kanila ay barya-barya lamang kumpara sa bilyun-bilyong pisong kabuuang kita ng mga asendero at may-ari ng mga sentral—at halos hindi pa ipinatutupad.

Sa ilalim ng rehimeng Ramos at mga kasunod pa nitong administrasyon, ni hindi na nag-abala na magbalangkas pa ng kahit pakitang-taong reporma sa lupa. Dito na nagsimula ang malawakang pagpapalit-gamit ng lupa at ang rekonstruksiyon ng lupang dati nang naipamahagi sa mga magsasaka tungo sa mga panginoong maylupa.

Sa ilalim din ni Ramos naibwelo ang “globalisasyon ng malayang pamilihan” sa tulong ng mga patakarang naisabatas ng senador noon na si Gloria Arroyo. Mula noon, to-

do-larga ang pagtatambak ng mga imported na produktong agrikultural. Naganap ang di pa napapanatayang pagkalugi sa sektor ng agrikultura. Kabilang sa may pinakamalalaking pagkalugi ang produksyon ng karaniwang tanim na pang-eksport tulad ng tubo.

Sa lahat ng ito, ang bumabalik ng pinakamabibigat na pasanin ay ang mga magsasaka at manggagawang bukid. Sila ang dumaranas ng malawakang pagtatanggal sa trabaho. Dinudurog ang kanilang mga unyon at ibayo silang dinadahas. Yaong mga nananatili sa trabaho ay binabarat ang sahod at binabawian ng mga benepisyong natamo bunga ng deka-dekadang pakikibaka ng masang anakpawis.

Nararapat lamang na ipaglaban ng organisadong mga manggagawang bukid ang kagyat nilang interres tulad ng disentang sahod, makataong kalagayan sa paggawa, seguridad sa trabaho at karapatang mag-union at magwelga. Kasabay nito, nararapat nilang palagiang ipaglaban ang reporma sa lupa bilang pangmatagalang tugon sa kanilang suliranin sa lupa. Ang sigaw para sa tunay na reporma sa lupa ay kaakibat ng panawagan para sa pambansang industriyalisasyon, na solusyon sa palagiang krisis ng malakolonyal at malapyudal na sistema.

AB

Makauring tunggalian sa Hacienda Luisita

Sa nakaraang tatlong buwan, naganap ang isa sa pinakamaiigting na makauring tunggalian sa pagitan ng mga panginoong maylupa at mga manggagawang bukid. Sa kabila ng tahasang pandarahas ng pamilyang Cojuangco, harap-harapang panlilinlang at pananakot, ni minsan ay hindi natinag ang mga manggagawang bukid ng Hacienda Luisita.

Matapos ang ilang buwang matatag na pakikitunggali, naaninag na ang tagumpay ng kanilang welga. Ang welgang ito ay maitatala sa kasaysayan bilang isa sa pinakamalalaking tagumpay ng mga manggagawang bukid sa laban hindi lamang para sa mas mataas na sahod kundi para sa tunay na re-perma sa lupa.

Cacique. Despotikong panginoong maylupa ang pamilyang Cojuangco na nagmamay-ari sa Hacienda Luisita. Limang sanga ng pamilyang ito ang direktang nakasuso sa katas ng produktong tubo ng asyenda. Pangunahing nagmumula ang kanilang yaman sa Hacienda Luisita Incorporated (HLI) na itinayo para iwasan ang pamamahagi sa lupa at sa kaka-bit nitong iluhan, ang Central Azucarera de Tarlac (CAT). Lahat ng kita mula sa dalawang kumpanya ay nauubos sa maluhong pamumuhay ng ilang henerasyon ng mga Cojuangco na nakatira ngayon sa asyenda at iba pang di produktibong aktibidad. Liban sa iilang makinang pansaka, hindi kailanman namuhunan ang pamilya para sa pagpapaunlad ng lupa.

Animo'y mga *cacique* o lokal na hepe noong panahon ng kolonyalismong Espanyol, malaon nang naghahari-harian ang mga ito sa asyenda. Pinapatakbo nila ang asyenda sa pamamagitan ng sistemang padrino. Ang kunway mga superbisor ng kumpanya ng HLI ay walang pinagkaiba sa

mga kabo ng lumang sistema na nagsisilbing galamay ng mga panginoong maylupa. Sila ang nagtatakda kung sino, saan at kailan maaaring makapagtrabaho ang mga manggagawang bukid. Ang ikatlong henerasyon ng mga Cojuangco

na namamahala sa asyenda na sabihin pa'y nagsipagtapos sa mga bantog na unibersidad sa labas ng bansa ay walang pinagkaiba sa kanilang mga ninuno sa pyudal na pakikitungo at pagtrato sa mga manggagawang bukid.

Napananatili ng mga Cojuangco ang kanilang paghahari sa pamamagitan ng paggamit ng reaksyunaryong batas, panlilinlang at pandarahas. Bukod sa kampo ng Northern Luzon Command na nakapwesto sa Tarlac, pinupugaran ng 69th IB, mga yunit ng CAGU at maging ng paramilitar na Yellow Army ang mga baryo ng asyenda. Humantong na sa karumal-dumal na pagmasa-

ker ng mga manggagawang bukid ang ugnayang ito.

Upang tuluy-tuloy na mapakinabangan ang asyenda sa harap ng pagbagsak ng industriya ng asukal, bumabaling sa malawakang pagpapalit-gamit ng lupa ang mga Cojuangco. Ngunit wala silang anumang hakbanging isinagawa upang mamuhunan sa industriya. Nalimita lamang ito sa pagpapaupa at pagbebenta ng lupa sa mga lokal at dayuhang kumpanya. Walang signipikanteng pamumuhunang isinagawa ang pamilya maging sa Luisita Industrial Park. Wala ring balak ang pamilya na direktang mamuhunan sa ibang industriya sa susunod na bugso ng pagpapalit-gamit.

Usapin ng lupa ang nasa ubod ng welga. Mayorya ng mga manggagawang bukid sa asyenda ay tradisyunal. Sila ang mga maralitang magsasaka na tunay na may-ari ng lupa at inagawan lamang ng mga Cojuangco. Ang pagmamay-ari nila sa lupa ay may batayan maging sa mga reaksyunaryong batas.

Ang kanilang kagamitan ay walang pinagkaiba sa gamit ng sinauna pang henerasyon ng mga tabasero. Nakasalalay ang kanilang kabuhatan sa siklo ng pananim. Maging ang mga modernong manggagawang bukid sa loob ng iluhan ay nakadugtong sa atrasadong produksyon sa mga tubuhan.

Pangunahin nilang kalaban sa asyenda ang despotikong pamilyang Cojuangco, ang reaksyunaryong estado at militar na sumusuhay dito at ang kanilang mga galamay sa loob at labas ng asyenda. Pangunahing laman ng kanilang laban ang pagpapataas ng sahod sa minimum at paggigiit ng karapatan sa lupa sa maksimum. Karugtong nito ang panawagan para sa pambansang industriyalisasyon. Magkatuwang sa labang ito ang unyon ng mga manggagawang bukid ng HLI (United Luisita Workers' Union o ULWU) at CAT (CATLU).

Matibay ang batayan ng mga manggagawang bukid na igiit ang kanilang pagmamay-ari sa lupa kung kaya't ginagawa ng pamilyang Cojuangco ang lahat ng paraan para palayasin sila sa asyenda. Noong 1957, may kasunduan na ang pamilyang Cojuangco at ang Tabacalera, dating may-ari ng asyenda, na ipamamahagi ang lupa sa mga manggagawang bukid rito. Bukod rito, nasa kasunduan ding ito na hindi titulo ng asyenda ang isinalin sa mga Cojuanco kundi ang karapatan lamang na paupahan ang lupa. Ang saklaw din ng orihinal na kasunduan ay yaon

lamang lupang natatamnan ng tubo at hindi kabilang ang ilang lupaing sinasaklaw ngayon ng HLI. Ang mga lupaing ito ay ipinailalim na sa reporma sa lupa noon pang 1947. Maging ang lupang kinatitirikan ng Luisita Mall sa Tarlac City ay hindi pagmamay-ari ng mga Cojuangco kundi pampublikong lupa in na nagsilbing pastuhan ng base militar ng US noon sa lunsod!

Hindi maitanggi ng mga Cojuangco na may ligal na batayan ang karapatan ng mga manggagawang bukid sa asyenda. Sa isang banda, ang mapanlinlang na iskemang Stock Distribution Option ay pagkilala na rin sa karapatang ito. Nakasaad sa SDO kaugnay ng Hacienda Luisita na 33% ng sapi ng kumpanya ay pag-aari ng mga manggagawang bukid. Kaya naman bagamat pabor na pabor sa mga Cojuangco ang SDO sa pag-iwas nito sa reporma sa lupa, pilit pa rin silang naghahanap ng paraan para hindi ito kilalanin.

Noong Agosto 2003, lihim at iligal nilang pinapirma ang mga

manggagawang bukid sa isang kasulatang nagsasaad na kung matatanggal sa trabaho ang isang manggagawang bukid, mawawala ang kanyang katayuan bilang may-ari ng sapi sa HLI. Ang totoo, isinasaad mismo ng reaksyunaryong batas na nananatiling *stockholder* ang isang manggagawang bukid

kahit matanggal siya ng trabaho. Sa ilalim ng "*buy-back option*," inalok ng HLI ang mga tinanggal na manggagawang bukid ng ₱30,000-40,000 para isauli na sa pamilyang Cojuangco ang kanilang *stock certificates*. Kasabay nito, sinisante ang mahigit 300

manggagawang bukid at ang iba ay nalinlang kundi man napwersang ipatanggal ang kanilang mga pangalan sa listahan ng HLI *stockholders*.

Sa harap ng patung-patong na pagsasamantala at panggogoyo ng mga Cojuangco, tumpak at napapanahon ang paglulunsad ng welga ng mga manggagawang bukid. Malaking salik sa tagumpay ng welga ang pagtutulungan ng CATLU at ULWU. Sa gayon, lubos na naparalisa ang asyenda.

Mariing iginigiit ng mga manggagawang bukid ang kagyat na pagbabalik ng lahat ng sinisante ng mga Cojuangco. Bukod sa 76 na sinisante noong Agosto, sinipa rin ang 35 na kasapi ng CATLU nitong Enero sa pamamagitan ng isang kautusan mula sa DOLE. Malinaw din ang panawagan para sa dagdag na arawang sahod at iba pang benepisyo. Kaalinsabay nito, iginigiit ng mga manggagawang bukid na kilanlin ng mga Cojuangco ang lahat ng mga nakalistang *stockholder* ng HLI, aktibo man o nasisante. **AB**

Pangunahin nilang kalaban sa asyenda ang despotikong pamilyang Cojuangco, ang reaksyunaryong estado at militar na sumusuhay dito at ang kanilang mga galamay sa loob at labas ng asyenda.

Pagdamay, pakikiisa, paglaban

Sa bawat panahong sukdulan na ang pagsasamantala at pang-aapi ng naghaharing uri, hindi mapigilan ang pagsambulat ng mga likhang sining at panitikang naglalarawan sa paglaban ng mamamayan. Pinatunayan ito sa pag-agos ng mga awitin, tula, bidyo at salaysay ng mga nakasaksi sa ilog ng dugong dumaloy at nakiramay sa mga biktima ng masaker sa Hacienda Luisita.

Ang *Pakikiramay*... ay inilathala ng Congress of Teachers for Nationalism and Democracy-Alliance of Concerned Teachers at Amado V. Hernandez Resource Center. Pina-matnugutan ito ni Joi Barrios at naglalaman ng mga tula ng 25 sa pinakabantog na mga makatang Pilipino.

Maagap na lumabas ang koleksyon ng mga tula sa libretong pinamagatang *Pakikiramay: Alay ng mga makata sa mga magsasaka ng Hacienda Luisita*. Inilathala ito bilang bahagi ng pagkundena sa pagpaslang sa mga magbubukid sa asyenda noong Nobyembre 2004 at pakikiisa ng mga manunula sa buhay at pakikibaka ng masang anakpawis.

Nahahati sa mga kategorya ang mga tula. Nasa bungad ng koleksyon ang "Serenata" ni Fidel Rillo at "Sa Hacienda Luisita" ni Romulo P. Baquiran, Jr. na naglarawan sa katwiran ng pakikipaglaban ng mga magbubukid para sa kanilang karapatan sa lupa.

Nasa seksyong *Mga tula ng paglalamay* ang "Paglalamay" ni Rio Alma at "Agunyas sa Hacienda Luisita" ni Bienvenido Lumbea: "Walang benditang tumigmak sa amoy-lupang bihis/ Ng mga welgistan humingi ng dagdag/ Sa 9.50 lingguhang kita./ Dugong pumulandit sa dagsa ng bala./ Laway na tumalsik nang hatawin ng *truncheon*,/ Plemang idinahak ng panginoong maylupa."

Itinampok sa *Mga tula ng tung-*

galian ang "Kantang Kasamak" sa Pilipino at Kapampangan ni V.E. Carmelo D. Nadera Jr., "Celebrasyon sa Masaker sa Hacienda Luisita" ni Mila D. Aguilar, "Maanyag Kaupayan Gabi Dinhe Ha Nasyon (Maganda ang Gabi Dito sa Nasyon)" sa Waray ni Duke Bagulaya, "Luisita, Luisita!" ni Lilia Quindoza-Santiago, "Luha" ni Rolando B. Tolentino at iba pang naglahad ng magkasalungat na interes ng mga asendero at masang magsasaka.

Kinutya ang mga makapangyarihan sa *Mga tula ng pamumusong* ["Sagrada Pamilya" ni Reuel Molina Aguila, "Matam-is Nga Yuhum Kag Harakhak (Matamis na Ngiti at Halakhak)" sa Kinaray-a ni John Iremit Teodoro at "Para kay Cory, Tanda ng Masaker sa Hacienda Luisita" ni Mila D. Aguilar: "Para ka namang si Bush/ Na sa ngalan ng Ama'y/ Nambobomba ng kapwa...."]

Isinalarawan ng *Mga tula sa suliraning agraryo* ang dantaon nang tanikalang gumagapos sa mga magbubukid. Mula sa "Dugo sa Isinumpang Paraiso" ni Domingo G. Landicho, "Magsasaka: Tayo'y kay laong/ Iginaos ng lupain/ Ng panginoong maylupa/ Na bathala't batas natin/ Di ba't tayo'y nagpunla/ Tayo rin ang nagtanim/ Ano't nitong magapak na'y/ Asendero

ang nagpiging?"

Nagtatapos ang koleksyon sa *Mga tula ng pagsusuri at pagsulong*. Nasa bahaging ito ang "After Luisita on Aussie TV" ni Jose Wendell Capili, "Diskurso ng Estado" ni Joi Barrios, "Ibain Ko (Ikinahihiya Ko)" sa Iloko ni Herminio S. Beltran Jr., "Ang Magbubukid, Muli" ni Danton Remoto at iba pa.

Kinukumpleto ng disenyo ng pabalat [Cesar Hernando at Jesse Allegre] ang *Pakikiramay*.... Sa harap, ang mga magbubukid ay nasa likod ng tubuhang kahalintulad ng mga rehas ng selda ang pagkaguhit. Sa likod naman ay wala na ang mistulang selda, nagpapahiwatig ng paglaya ng mga magsasaka.

Hindi lamang mahusay na inilarawan sa *Pakikiramay*... ang pakikibaka sa Hacienda Luisita, itinampok nito ang makatarungang pakikibaka di lamang ng mga magbubukid kundi ng buong sambayanan. **AB**

*Imperyalistang agresyon sa Middle East***Iran, isusunod na?**

Ibinunyag ng isang artikulo sa magasing *The New Yorker* nitong nakaraang buwan na ang US Special Forces ay may mga tropa nang lihim na nag-ooperasyon sa loob ng Iran. Ayon kay Seymour Hersh, mayakda ng artikulo, mga upisyal-paniktik mismo ng US ang pinagmulan ng impormasyon.

Bagamat pinabubulaanan ito ngayon ng US, hindi mahirap paniwalaan ang naturang impormasyon. Ni minsá'y hindi ikinubli ng US ang intensyon nitong "palitan ang rehimen" sa Iran kagaya ng ginawa nito sa Iraq. Matatandaang ang Iran ay ibinilang ni George W. Bush sa tinatawag niyang "*axis of evil*." Kamakailan lamang, ibinilang naman ito ni US Secretary of State Condoleezza Rice sa umano'y "*outposts of tyranny*."

Malaon nang pinag-iinitan ng imperyalismong US ang Iran dahil sa paggigiit nito ng kasarinlan at soberanya. Ang kasalukuyang Islamikong estado ng Iran ay itinatag ng rebolusyon noong 1979 na nagpabagsak sa dating gubyernong papet ng US.

Sa kanyang State of the Union Address nitong Pebrero 3, tahasang inakusahan ni Bush ang Iran bilang pangunahing estadong nagtataguyod ng terorismo sa daigdig.

Isinasangkalan ngayon ng US para sa imbing layunin nito ang umano'y lihim na programa ng Iran sa paggawa ng mga armas nukleyar. Wala itong pinagkaiba sa ipinangalandakan noon ni Bush na may *weapons of mass destruction* ang Iraq, na siya niyang isinangkalan para salakayin ang bansa.

Pinupwersa ng US ang Iran na itigil ang programang nukleyar nito. Sa kabila ito ng pagpapatunay ng mga tagasiyasat ng UN na lahat ng deklaradong nukleyar na materyales ng Iran ay hindi ginagamit sa anumang aktibidad na ipinagbaba-

wal ng Nuclear Non-Proliferation Treaty kung saan kalahok ang bansa.

Hindi na bago ang ganitong asta ng US. Binalewala nito noon ang UN sa pagsalakay sa Iraq. Wala itong sasantuhin kailanma't naisin nitong salakayin alinmang bansa.

Istandard na gawi na rin ng US ang pagpupuslit ng mga lihim na tropa sa mga bansang nais nitong sakupin bago pa man ang aktwal na pagsalakay. Anu't anuman, nagpahayag na ang Iran na nakahanda itong magtanggol anumang oras na sumalakay ang mga pwersa ng imperyalismo.

Nitong Pebrero 17, nagpahayag ang Iran at Syria ng pagkakaisang-prente at pagtutulungan sa pagharap sa banta ng US na kapwa nakaumang sa dalawang bansa.

Kapag nagkataon, lalawak at lalalim lamang ang kumunoy na kinasasadlakan ng US sa Middle East. **AB**

'Outposts of tyranny' at iba pang katha ng guniguni ni Bush

Kung anu-ano na lamang ang ibinabansag ng rehimen ng Bush sa mga estadong ayaw sumunod sa mga imperyalistang dikta ng US. "*Outposts of tyranny*" o "mga baluarte ng kalupitan" ang pinakahuling terminong inimbento nito. Inihanay sa naturang kategorya ang Cuba, Iran, North Korea, Belarus, Burma at Zimbabwe.

Kamakailan ay nagsara na ang North Korea sa pakikipagnegosasyon hinggil sa programang nukleyar nito dahil sa aroganteng asta ng US. Tuwiran na rin nitong ipinahayag na mayroon nga itong mga armas nukleyar na magagamit sakaling sumalakay ang US.

Pinag-iibayo rin ng US ang panggigipit sa Syria. Bagamat di tuwiran, ibinibintang ng US sa Syria ang pagpaslang kay Rafik Hariri, dating *prime minister* ng Lebanon, nitong Pebrero 15. Kaugnay nito, pinauwi na ng US ang embahador nito sa Syria.

Binabraso rin ng US ang Venezuela kaugnay ng napipintong pagbili ng bansa ng 100,000 ripleng awtomatik at 40 pandigmang helikopter mula sa Russia. Ipinangalandakan ng US na ang mga ito ay gagamitin ng Venezuela para suportahan ang rebolusyon sa karatig na Colombia.

Pinag-iinitan naman ng US ang militar na pagpapalakas ng China dahil banta raw ito sa mga interes ng US sa Asia.

Kahit ano ay isasangkalan ng US para alisin lahat ng posibleng balakid sa dominasyon nito sa daigdig. At kung paggawa ng sangkalan ang pag-uusapan, malikot ang guniguni ni Bush. **AB**

Deklarasyon ng batas militar sa Nepal, tinututulan

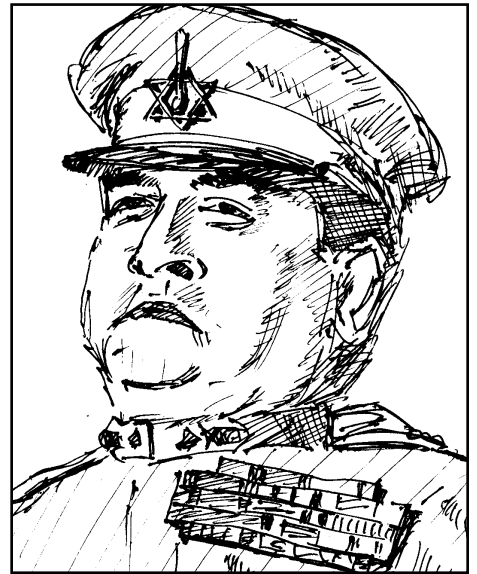
Nanawagan ng malawakang welga ang Communist Party of Nepal (Maoist) laban sa deklarasyon ng batas militar at pagkudeta ni Gyanendra, hari ng Nepal. Inagaw ni Gyanendra noong Pebrero 1 ang tuwirang kontrol sa estado kasabay ng kaliwa't kanang pag-aresto sa kanyang mga kalaban, lalo na ang mga pinaghihinalaang tagasuporta ng CPN(M).

Ipinataw ni Gyanendra ang batas militar sa harap ng paglawak at paglakas ng armadong rebolusiyong pinamumunuan ng CPN(M). Mula nang maputol ang usapang pangkapayapaan noong 2003, lalong umigting ang rebolusyonaryong armadong pakikibaka, kaya napwersang makialam ang monarkiya.

Ibinilanggo ni Gyanendra ang mga kalaban ng monarkiya kabilang na ang pinatalsik niyang si Prime Minister Sher Bahadur Deuba. Sa unang araw ng batas militar,

pinutol ang lahat ng komunikasyon, ipinasara ang midya at kinumpiska ang lahat ng *satellite phone* ng mga embahada sa Kathmandu, kabisera ng Nepal. Pagkaraan ng apat na araw, pinayagang magbukas ang midya ngunit mahigpit na ipinagbawal ang pag-uulat ng mga ginagawang pang-aaresto at karahasan at lalo na ng mga tagumpay ng CPN(M).

Matagumpay at nagpapatuloy ang welga at may pagboblokeyo sa Kathmandu. Sa gitna ng paghihigpit sa midya, napalalaganap pa rin

Gyanendra

ang panawagan na palayain ang mga inaresto at respetuhin ang mga karapatan ng mamamayan. Matagumpay ding nilusob at pinalaya ng People's Liberation Army ang may 150 detenido sa isang pilitan noong Pebrero 10 sa Dhanga-di, malapit sa Kathmandu. Karamihan sa kanila ay mga Maoista.

Nagpahayag ng pangamba ang mga organisasyong nagtataguyod ng karapatang-tao sa Nepal at sa buong daigdig sa nangyayaring maramihang pang-aaresto at tortyur, bahay-bahay na paghahalughog at pagsosona sa mga komunidad lalo na yaong hinihinalang moog ng mga Maoista.

Nanawagan din sila sa ibang mga bansa, laluna ang US na itigil ang pagbibigay ng ayuda-militar sa reaksyunaryong gubyerno ng Nepal.

Samantala, naglabas ng pahayag si Prachanda, lider ng CPN(M), na "magkaisa ang mga partido at grupo upang lumikha ng isang bagyo ng rebelyon sa kanayunan." Idiniin niya na ang CPN(M) ay nakahandang pumaloob sa isang malawak na nagkakaisang prente kasma ang lahat ng lumalaban sa pyudal na monarkiya.

Umiigting ang armadong pakikibaka sa Colombia

Patuloy na umiigting ang armadong pakikibaka ng Revolutionary Armed Forces of Colombia (FARC) laban sa papet at pasistang rehimen ni Alvaro Uribe. Nitong Pebrero ay aabot sa mahigit 40 ang mga sundalong napatay sa mga opensiba ng FARC.

Labimpitong sundalo, kabilang ang isang upisyal, ang napatay sa pananambang na inilunsad ng mga mandirigma ng FARC noong Pebrero 9 malapit sa bayan ng Mutata sa hilagang prubinsya ng Uribe. Walo ring sundalo ang iniulat na nawawala. Bago ito, 16 na kawal ng Marines ang napatay nang paulanan ng mga *rocket* ang kaniyang himpilan noong Pebrero 1. Walo naman ang napatay matapos pasabugan ng bomba ang isang nagpapatrulyang dyip ng militar. Sa kasunod na mga labanan, di kukulangin sa lima ang naging kaswal-ti ng gubyerno.

Ang FARC ay isa sa mga pangunahing rebolusyonaryong armadong pwersa na lumalaban sa gubyerno ng Colombia mula pa noong 1964. Noong Agosto 2002, naglunsad ng malakihang opensiba laban sa FARC ang gubyerno ni Uribe. Sa kabila ng ayuda ng imperyalistang US, na ikinukubli nito sa kampanya laban sa droga, patuloy ang paglakas ng FARC.

AB

AB